

Ulusal Özgün Eğitim Araştırmaları Dergisi

Araştırma Makalesi

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Öğrenme Düzeylerinin Belirlenmesi

Gökhan Karasu

karasugokhan2@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Muhammet Işık

muhdike42@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Pınar Özşahin

pinarozsahin64@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Ahmet Karabulut

karabulut.ahmett58@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı

Atıf: Karasu, G., Işık, M., Özşahin, P. ve Karabulut, A.(2023). Sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeylerinin belirlenmesi. *Ulusal Özgün Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 156-170.

Özet

Sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Ankara İli Altındağ İlçesinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinden oluşan evrenden rasgele seçilmiş 60 gönüllü sınıf öğretmeni örneklem olarak alınmıştır. Örneklem grubunda yer alan sınıf öğretmenlerine Gümüş, Apaydın ve Bellibaş (2018) tarafından Türkçeye uyarlanan Öğretmen Mesleki Öğrenme Ölçeği (ÖMÖ) uygulanmıştır. “İşbirliği”, “yansıtma”, “uygulama” ve “bilgi tabanına ulaşma” olmak üzere 4 alt boyuttan ve “hiç katılmıyorum” ile “tamamen katılıyorum” arasında derecelendirilmiş 5’li Likert tipi olmak üzere 4 boyutta toplam 27 ifadeden oluşan ölçek, örnekleme internet ortamında iletilmiştir. Yapılan analizlerden elde edilen bulgulara göre; sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeylerinin cinsiyetlerine göre farklılaşmadığı, sınıf öğretmenlerinin kıdemlerine göre mesleki öğrenme düzeylerinin farklılaşmadığı, sınıf öğretmenlerinin yaş değişkenine göre mesleki öğrenme düzeyleri “yansıtma” ve “bilgi tabanına ulaşma” alt boyutlarında farklılaşırken “uygulama” ve “iş birliği” alt boyutlarında farklılaşmadığı, sınıf öğretmenlerinin eğitim durumlarında göre mesleki öğrenme düzeylerinin ve mesleki öğrenme düzeyinin farklılaşmadığı ve sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeyinin ve mesleki öğrenmenin tüm alt boyutlarında düzeylerinin iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki öğrenme, örgütsel motivasyon, mesleki gelişim.

Determining The Level Of Professional Learning Of Classroom Teachers

Abstract

Screening model was used in this study, which was conducted to determine the professional learning levels of classroom teachers. Randomly selected 60 volunteer classroom teachers from the universe consisting of classroom teachers working in Ankara Province Altındağ District, were taken as the sample. Teacher Professional Learning Scale adapted into Turkish by Gümüş, Apaydın and Bellibaş (2018) was applied to classroom teachers in the sample group. The scale consists of 4 sub-dimensions: "cooperation", "reflection", "implementation" and "reaching the knowledge base" and a 5-point Likert type scale with a total of 27 expressions, graded between "totally disagree" and "totally agree". transmitted on the internet. According to the findings obtained from the analysis made; The professional learning levels of classroom teachers do not differ according to their gender, the professional learning levels of classroom teachers do not differ according to their seniority, while the professional learning levels of classroom teachers differ in the sub-dimensions of "reflection" and "reaching the knowledge base", they do not differ in the sub-dimensions of "application" and "cooperation", It was concluded that the professional learning levels and professional learning levels of classroom teachers did not differ according to the educational status of the classroom teachers and that the level of professional learning of classroom teachers was good in all sub-dimensions of professional learning.

Keywords: Professional learning, organizational motivation, professional development.

Giriş

Eski zamanlarda yalnızca verilen işi yerine getiren çalışanlar yeterli iken günümüzde kendini mesleki olarak geliştiren, yenileyen, değişen çalışma iklimine uyum sağlayan, üst düzeyde mesleki bilgiye sahip ve mesleki bilgisini sürekli artıran, analitik düşünmeyi öğrenen, bu sayede işe katkı sağlayan ve bunu bir yaşam biçimi olarak benimsemiş iş görenler tercih edilmektedir. Sözü edilen gelişim ve sürekliliğin sağlanması yalnızca iş verenlerin beklentisi olmaktan çıkmış, gelinen noktada iş görenlerin de tercihi haline almıştır (Kızılkaya, 2012).

Beşerî sermayenin en büyük kaynağı olarak görünen mesleki gelişim ve mesleki öğrenme kavramları çalışma hayatında önemli bir zamanı kapsamaktadır. Mesleki öğrenme iş başında tecrübe ile olabileceği gibi, bu tecrübeye sahip olan diğer çalışanlardan ve çalışma ortamlarından aktarılan bilgileri derleyerek bunları çalışanlara uygun ortamlarda aktaran eğitimci aracılığıyla verilen eğitimler sayesinde de sağlanmaktadır (Eroğlu & Özbek, 2020).

Son yıllarda hızla ve sürekli gelişen teknolojinin çalışma hayatına hızlı entegrasyonu ile üretim teknolojileri, finans dünyası, tasarım araçları, ulaşım araçları, sanayi, endüstriyel otomasyon ve eğitim teknolojilerinde sayısız gelişme yaşanmıştır. Kısa bir süre önce mesleği ile ilgili teknolojiye hâkim olan bir iş gören, çok kısa bir süre içerisinde bu konudaki hakimiyetini yitirebilir hale gelmiştir. Yalnızca çalışma hayatında karşılaşacağı teknolojik gelişmeleri takip edebilmek için çalışanın ihtiyaç duyacağı mesai bile, çalışma hayatının önemli bir zaman dilimini kapsar hale gelmiştir. Bununla birlikte ihtiyaç duyulan öğrenme her zaman harici kaynaklardan olmak zorunda değildir. İş başında ve iş ortamında da mesleki öğrenmenin önemli bir oranı sağlanabilmektedir. Bu da mesleki öğrenmenin de yaşanan gelişmelerden etkilendiğinin bir göstergesi olarak görülebilir (Ekinci, 2015).

Mesleki öğrenme bireylerin becerilerini, yeterlilikleri ve tutumlarını geliştirmeyi hedeflemektedir. Uzmanlar tarafından yapılan araştırmalar sonucunda geliştirilen yeni öğretim yöntem ve tekniklerinin, ortaya çıkan yeni kazanımların ve uzmanlık alanlarının güncellenmesi öğretmenlikte mesleğinde mesleki öğrenmenin temelini oluşturmaktadır. Mesleki öğrenme öğretmenin kalitesini etkileyen en önemli unsurların başında gelmektedir. Dolayısıyla kaliteli bir eğitimin ve iyi eğitim almış öğrencilerin de teminatıdır (Güneş, 2016).

Öğretmenlik mesleki öğrenmenin zorunlu olduğu mesleklerden biridir. Bilimin ve bilginin sürekli yenilenmesi ile birlikte doğru bilinenler zamanla değişebilmektedir. Öte yandan kişilerin bakışlarının değişmesi, bilgi kaynaklarının değişmesi ve gelişmesi, çevresel

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Öğrenme Düzeylerinin Belirlenmesi

faktörlerin değişmesi, toplumsal paydaşların farklılaşması gibi faktörlerin etkisiyle bilgiyi aktarma yöntemleri de değişime uğrar. Öğretmen bu yenilenme döngüsünü takip etmek ve uyum sağlamak zorundadır (Bilge & Arslanargun, 2018). Aksi takdirde mesleki başarısının ve doyumunun zamanla azalacağı tahmin edilebilir.

Eğitim sistemimizin örgütleri olan okulların verimliliğinde ise yönetici, ortam, program vb. etkenlerin yanında en önemli rol öğretmene düşmektedir. Okul için faaliyet alanı, insanların daha etkin çalışması için yetiştirilmesi ve geliştirilmesidir ve okul üyelerinin daha fazla iş yapmaya istekli olması gerekir. Bu noktada da en önemli faktör olarak motivasyon ilk sırada gelmektedir. Okul örgütü kapsamında iş motivasyonu, bireyi kuvvetlendirmeli, yönlendirmeli ve sürdürülebilir özellikleri de içerisinde barındırmalıdır (Ertürk, 2016).

Son yıllarda okulların sadece bilgi veren kurumlar olduğu düşüncesinden uzaklaşmış, aynı zamanda sosyal toplumun en önemli göstergelerinden biri haline gelmiştir. Okulların üreten ve üretime katkı sağlayan kurumlar olması için toplumun başat düşüncelerine paralel kurumlar olması gerekmektedir. Günümüzde okullar ve eğitim kurumları; öğrencilerin mesleki eğitiminin yanında öğrencilerin sosyal yaşamın sürdürülmesini sağlayacak ve her alanda başarıyı gerçekleştirecek toplumsal değerlerin de kazanılmasına büyük önem vermektedir. İlkokuldan itibaren eğitim programlarında öğrencilerin iş birliği yapabilme, verilen görevleri gerektiği gibi yerine getirebilme, sorumluluk alabilme, grup çalışmalarına uyum sağlayabilme becerilerinin geliştirilerek, bu özelliklerle topluma kolaylıkla ayak uydurabilen, güvenilir bireyler olmaları hedeflenmektedir (Toprak & Bozgeyikli, 2011).

Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesini “Sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeyleri ne durumdadır?” şeklinde oluşturulmuştur. Çalışma hayatında üretkenlik ve verimliliğin sağlanabilmesi için bireyin mesleği ile ilgili olabildiğince donanımlı olması gerekmektedir. Bireyde beklenen donanımın sağlanabilmesinin en temel yolu ise mesleki öğrenmenin yeterli düzeyde sağlanması ile olmaktadır. Mesleki öğrenmenin eğitim hayatının erken yaşlarında temelleri atılıyor olsa da mesleki bir ortaöğretim kurumunda okumuş bir birey için en belirgin mesleki öğrenme ortaöğretim çağına başlamaktadır. Ülkemizde mesleki öğrenmenin başlangıcı çoğunlukla yükseköğrenim olarak görülmektedir (Kış, 2007). Ancak mesleki öğrenme sadece meslek hayatından önce alındığında yeterli olamamaktadır. Bu nedenle çoğu meslek türünde çalışma hayatının bir parçası halindedir. Öğretmenlikte mesleki gelişim diğer meslekler gibi süreklilik arz etmektedir. Öğretmenler gelişen eğitim teknolojilerinden verimli bir şekilde faydalanabilmek, değişen toplum yapısına adapte olabilmek ve henüz tecrübe

etmediği olası durumlara karşı hazırlıklı olabilmek için mesleki öğrenmesini sürdürmek durumundadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeylerinin belirlenmesidir. Bu temel amaca ulaşmak için aşağıdaki alt amaçlara ulaşılması hedeflenmektedir:

1. Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre mesleki öğrenme düzeylerinde anlamlı farklılık var mıdır?
2. Sınıf öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre mesleki öğrenme düzeylerinde anlamlı farklılık var mıdır?
3. Sınıf öğretmenlerinin yaş değişkenine göre mesleki öğrenme düzeylerinde anlamlı farklılık var mıdır?
4. Sınıf öğretmenlerinin eğitim durum değişkenine göre mesleki öğrenme düzeylerinde anlamlı farklılık var mıdır?
5. Sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeyi nedir?

Yalnızca örgün eğitim ile alınan mesleki eğitimin gerek zaman içerisinde yaşanan değişim ve gelişimlere karşı yetersiz kalması gerekse uygulama karşılaşılan olayların karşısında kapsamının yetersiz kalması sonucu ya da yaşanan mesleki hataların azaltılması veya tamamen ortadan kaldırılması amacıyla hizmet esnasında da mesleki öğrenmenin sağlanması sıklıkla karşılaşılan bir durumdur. Bu eğitimleri işveren planladığı gibi iş görenin de kendi tercihleri doğrultusunda mesleki gelişimine yönelik eğitimler aldığı bilinmektedir (Atmaca, 2020).

Sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeyi belirlenerek öğretmenlerin eksiklerinin tespit edilmesi ve eğitimin verimliliğinin artırılması açısından araştırmanın sonuçları önem arz etmektedir.

Yöntem (Araştırmanın Modeli)

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşım olması nedeniyle araştırma modeli olarak tarama modeli seçilmiştir (Karasar, 2020).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Ankara İli Altındağ İlçesinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenleridir. Araştırmanın örneklemini evrenden rasgele seçilmiş 60 gönüllü sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada örnekleme Gümüş, Apaydın ve Bellibaş (2018) tarafından Türkçeye uyarlanan Öğretmen Mesleki Öğrenme Ölçeği (ÖMÖ) uygulanmıştır. Ölçek “işbirliği”, “yansıtma”, “uygulama” ve “bilgi tabanına ulaşma” olmak üzere 4 alt boyuttan ve “hiç katılmıyorum” ile “tamamen katılıyorum” arasında derecelendirilmiş 5’li Likert tipi olmak üzere 4 boyutta toplam 27 ifadeden oluşmaktadır. Ayrıca örneklemin demografik verilerini tespit edebilmek için 4 sorudan oluşan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanabilmesi için 31 maddeden oluşan anket formu örnekleme daha hızlı ve daha sağlıklı ulaşabilmek üzere çevrimiçi anket ortamında hazırlanarak rasgele seçimle elde edilen örnekleme iletilmiştir. Anket formunun giriş kısmında katılımcıların onayı alınmış ve anket formunda katılımcının kişisel bilgilerine yer verilmemiştir. Elde edilen veriler internet ortamından değiştirilmeden indirilmiştir.

Verilerin Analizi

İnternet ortamından değiştirilmeden alınan veriler SPSS programına aktararak analize hazır hale getirilmiştir. Uygulama sonuçları analiz edilirken “Hiç Katılmıyorum” seçeneği 1 puan, “Tamamen Katılıyorum” seçeneği 5 puan olarak değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmanın alt problemlerini analiz edebilmek için uygulanacak analizlerde kullanılacak analiz tekniklerinin parametrik olup olmadığının belirlenmesi amacıyla veri gruplarına normallik testleri uygulanmıştır.

Örneklemin cinsiyet değişkenine göre ölçeğin 4 alt boyutunun dağılımının normalliği test edildiğinde, her iki cinsiyet grubunun sayıları da göz önünde bulundurularak Shapiro-Wilk testi yapılmış ve 4 alt boyutun da normal dağılmadığı tespit edilerek non parametrik bir test olan Mann Whitney-U testi uygulanmıştır. Katılımcıların kıdem değişkenine göre ölçekte bulunan tüm alt boyutların normallik testi yapılmış ve tüm boyutlarda kıdem değişkenine göre dağılımın normal olmadığı görülmüştür. Bu nedenle kıdem değişkenine ile alt boyutlarının farklılaşp farklılaşmadığının tespiti için Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır.

Örneklemin yaş değişkenine göre ölçeğin alt boyutlarının dağılım test edildiğinde yaş gruplarında yer alan katılımcı sayıları baz alınarak Shapiro-Wilk testi uygulanmıştır. Tüm yaş gruplarında 4 alt boyutun da normal dağılmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle non parametrik bir test olan Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Çalışmaya katılanların eğitim durumu ile ölçeğin tüm boyutları arasında normal dağılım olup olmadığı test edilmiş ve dağılımın normal olmadığı Shapiro-Wilk testinin sonucunda görülmüştür. Bu nedenle eğitim durumu ve alt boyutlar arasındaki ilişkinin tespiti için Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Bulgular

1. Örneklemin Demografik Verilerine Ait Bulgular

Tablo 1 Katılımcıların “Cinsiyetiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara ait frekans ve yüzde değerleri

Cinsiyetiniz?	f	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Kadın	45	75,0	75,0	75,0
Erkek	15	25,0	25,0	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Tablo 1’de görüleceği üzere katılımcıların 45’i (%75,0) kadın, 15’i (%25,0) erkektir.

Tablo 2 Katılımcıların “Yaşınız?” sorusuna verdikleri cevaplara ait frekans ve yüzde değerleri

Yaşınız?	f	%	Geçerli %	Yığılmalı %
25-34 arası	15	25,0	25,0	25,0
35-44 arası	32	53,3	53,3	78,3
45-54 arası	13	21,7	21,7	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Tablo 2’de görülebileceği gibi katılımcıların 15’i (%25,0) 25-34 arası, 32’si (%53,3) 35-44 arası, 13’ü (%21,7) 45-54 arası yaşlardadır.

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Öğrenme Düzeylerinin Belirlenmesi

Tablo 3 Katılımcıların “Eğitim Durumunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara ait frekans ve yüzde değerleri

Eğitim Durumunuz?	f	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Lisans	49	81,7	81,7	81,7
Lisansüstü	11	18,3	18,3	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Tablo 3’te katılımcıların 49’unun (%81,7) lisans, 11’inin (%18,3) lisansüstü eğitimden mezun oldukları görülmektedir.

Tablo 4 Katılımcıların “Mesleki Kıdeminiz?” sorusuna verdikleri cevaplara ait frekans ve yüzde değerleri

Mesleki Kıdeminiz?	f	%	Geçerli %	Yığılmalı %
0-9 yıl	18	30,0	30,0	30,0
10-19 yıl	34	56,7	56,7	86,7
20-29 yıl	8	13,3	13,3	100,0
Toplam	60	100,0	100,0	

Tablo 4’e göre katılımcıların mesleki kıdeminin 18’inin (%30,0) 0-9 yıl, 34’ünün (%56,7) 10-19 yıl, 8’inin (%13,3) 20-29 yıl arasında olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre mesleki öğrenme düzeylerine ilişkin bulgular.

Araştırmanın örnekleminin cinsiyetine ile mesleki öğrenme düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığına dair bulgular aşağıda tablo olarak verilmiştir.

Tablo 5 Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Mesleki Öğrenme Alt Boyutları Farkının Anlamlılığını Test Etmek için Yapılan Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Alt Boyut	Cinsiyet	N	S.T.	S.O.	U	z	P
İş birliği	Kadın	45	31,46	1415,50	294,500	-0,748	0,454
	Erkek	15	27,63	414,50			
	Toplam	60					
Yansıtma	Kadın	45	33,18	1493,00	217,000	-2,076	0,038
	Erkek	15	22,47	337,00			
	Toplam	60					
Uygulama	Kadın	45	32,97	1483,50	226,500	-1,940	0,052
	Erkek	15	23,10	346,50			
	Toplam	60					
Bilgi Tabanına Ulaşma	Kadın	45	33,12	1490,50	219,500	-2,043	0,041
	Erkek	15	22,63	339,50			
	Toplam	60					
Mesleki Öğrenme	Kadın	45	32,92	1481,50	228,500	-1,866	0,062
	Erkek	15	23,23	348,50			
	Toplam	60					

Tablo 5 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeylerine ait alt boyutlarından “uygulama” ve “iş birliği” alt boyutları katılımcıların cinsiyet değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>0.05$). “yansıtma” alt boyutu ile “bilgi tabanına ulaşma” alt boyutları ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır ($p<0.05$). Sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeyi cinsiyet değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>0.05$).

Sınıf öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre mesleki öğrenme düzeylerine ilişkin bulgular.

Tablo 6 Sınıf Öğretmenlerinin Kıdem Değişkenine Göre Mesleki Öğrenme Alt Boyutları Farkının Anlamlılığını Test Etmek için Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Alt Boyut	Cinsiyet	N	\bar{R}	χ^2	df	p
İş birliği	0-9 yıl	18	27,89	0,602	2	0,740
	10-19 yıl	34	31,71			
	20-29 yıl	8	31,25			
	Toplam	60				
Yansıtma	0-9 yıl	18	29,11	0,169	2	0,919
	10-19 yıl	34	31,01			
	20-29 yıl	8	31,44			
	Toplam	60				
Uygulama	0-9 yıl	18	27,92	1,055	2	0,590
	10-19 yıl	34	30,74			
	20-29 yıl	8	35,31			
	Toplam	60				
Bilgi Tabanına Ulaşma	0-9 yıl	18	26,97	1,561	2	0,458
	10-19 yıl	34	31,12			
	20-29 yıl	8	35,81			
	Toplam	60				
Mesleki Öğrenme	0-9 yıl	18	27,64	0,705	2	0,703
	10-19 yıl	34	31,59			
	20-29 yıl	8	32,31			
	Toplam	60				

Tablo 6’da görülebileceği üzere sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeylerine ait hiçbir alt boyutta sınıf öğretmenin kademine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$). Sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeyi mesleki kademelerine göre farklılaşmamaktadır ($p>0.05$).

Sınıf öğretmenlerinin yaş değişkenine göre mesleki öğrenme düzeylerine ilişkin bulgular
Tablo 7 Sınıf Öğretmenlerinin Yaş Değişkenine Göre Mesleki Öğrenme Alt Boyutları
Farkının Anlamlılığını Test Etmek için Yapılan Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Alt Boyut	Yaş (Grup)	N	\bar{R}	χ^2	df	p
İş birliği	25-34 arası	15	25,73	1,554	2	0,460
	35-44 arası	32	32,22			
	45-54 arası	13	31,77			
	Toplam	60				
Yansıtma	25-34 arası	15	29,87	0,027	2	0,986
	35-44 arası	32	30,75			
	45-54 arası	13	30,62			
	Toplam	60				
Uygulama	25-34 arası	15	29,27	0,201	2	0,904
	35-44 arası	32	30,41			
	45-54 arası	13	32,15			
	Toplam	60				
Bilgi Tabanına Ulaşma	25-34 arası	15	28,80	0,336	2	0,846
	35-44 arası	32	30,45			
	45-54 arası	13	32,58			
	Toplam	60				
Mesleki Öğrenme	25-34 arası	15	28,40	0,291	2	0,865
	35-44 arası	32	31,19			
	45-54 arası	13	31,23			
	Toplam	60				

Tablo 7’de göre sınıf öğretmenlerinin yaşlarına göre mesleki öğrenme düzeyleri ve mesleki öğrenmenin hiçbir alt boyutunda düzeyleri farklılaşmamaktadır ($p>0.05$).

Sınıf öğretmenlerinin eğitim durumu değişkenine göre mesleki öğrenme düzeylerine ilişkin bulgular.

Tablo 8 Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Mesleki Öğrenme Alt Boyutları Farkının Anlamlılığını Test Etmek için Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Alt Boyut	Cinsiyet	N	S.T.	S.O.	U	z	p
İş birliği	Lisans	49	28,82	1412,00			
	Lisansüstü	11	38,00	418,00	187,000	-1,607	0,108
	Toplam	60					
Yansıtma	Lisans	49	29,47	1444,00			
	Lisansüstü	11	35,09	386,00	219,000	-0,974	0,330
	Toplam	60					
Uygulama	Lisans	49	29,42	1441,50			
	Lisansüstü	11	35,32	388,50	216,500	-1,036	0,300
	Toplam	60					
Bilgi Tabanına Ulaşma	Lisans	49	29,29	1435,00			
	Lisansüstü	11	35,91	395,00	210,000	-1,153	0,249
	Toplam	60					
Bilgi Tabanına Ulaşma	Lisans	49	29,23	1432,50			
	Lisansüstü	11	36,14	397,50	207,500	-1,188	0,235
	Toplam	60					

Tablo 8’de görülebileceği üzere sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeylerine ait tüm alt boyutlarda sınıf öğretmeninin eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$). Ayrıca katılımcıların eğitim durumuna göre mesleki öğrenme düzeyleri farklılaşmamaktadır ($p>0.05$).

Sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeylerine ilişkin bulgular.

Tablo 9 Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Öğrenme Düzeyini ve Alt Boyutlarını gösterir Ortalama ve Standart Sapma Tablosu

	<i>N</i>	\bar{x}	<i>Std. Sapma</i>
İş Birliği	60	4,20	0,757
Yansıtma	60	4,14	0,699
Uygulama	60	4,27	0,703
Bilgi Tabanına Ulaşma	60	4,07	0,723
Mesleki Öğrenme	60	4,16	0,684

Tablo 9’da görülebileceği üzere katılımcıların ölçekteki cevaplarının “İş Birliği” alt boyutunda ortalaması 4.20, “Yansıtma” alt boyutunda 4.14, “Uygulama” alt boyutunda 4.27, “Bilgi Tabanına Ulaşma” alt boyutunda ise 4.07 değerlerine sahip olduğu, genel olarak “Mesleki Öğrenme” düzeylerinin ise 4.16 olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Örnekleme yer alan katılımcılara uygulanan ölçek sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeylerinin cinsiyetlerine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çam ve Üstün (2016) tarafından yapılan araştırmanın sonucunda öğretmenlerin hayat boyu öğrenme eğilimi cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Bu bakımdan çalışmanın sonuçlarının benzer olduğu görülmüştür.

Katılımcılara uygulanan ölçeğin analizi yapıldığında, sınıf öğretmenlerinin kıdemlerine göre mesleki öğrenme düzeylerinin hiçbir alt boyutta farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemlerine göre mesleki öğrenme düzeylerinin farklılaşmadığı sonucu elde edilmiştir. Alan yazında bu yönde yapılan bir çalışma olmadığından elde edilen bu sonuç ile ilgili karşılaştırma yapılamamıştır.

Çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin uygulanan ölçeğe verdikleri cevaplardan elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin yaş değişkenine göre mesleki öğrenme düzeyleri “yansıtma” ve “bilgi tabanına ulaşma” alt boyutlarında farklılaşırken “uygulama” ve “iş birliği” alt boyutlarında farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeyinin yaş değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Öğrenme Düzeylerinin Belirlenmesi

Çalışmanın bu sonucu Çam ve Üstün (2016) tarafından yapılan çalışmanın sonucuna benzemektedir.

Katılımcılara uygulanan ölçekten elde edilen bulgular doğrultusunda, sınıf öğretmenlerinin eğitim durumlarına göre mesleki öğrenme düzeylerinin ve mesleki öğrenmenin hiçbir alt boyutundaki düzeylerinin farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde yer alan araştırmalarda bu yönde yapılan bir çalışma olmadığından elde edilen bu sonuç ile ilgili karşılaştırma yapılamamıştır.

Araştırma sonucunda örnekleme uygulanan Mesleki Öğrenme ölçeğinden elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeyinin ve mesleki öğrenmenin tüm alt boyutlarında düzeylerinin iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazında mesleki öğrenme ile ilgili yapılan çalışmalarda mesleki öğrenme düzeyi belirlemeye yönelik bir çalışmaya rastlanmadığından bu sonuç diğer çalışmalarla kıyaslanamamıştır.

Öneriler

- Öğretmenlerin mesleki öğrenme düzeylerinin “iyi” seviyede olması göz önünde bulundurularak, öğretmenlere ilgileri ve istekleri doğrultusunda mesleki gelişime yönelik eğitimler planlanması önerilir.
- Öğretmenlerin katıldığı eğitimlerin sonucunda alacakları sertifikaların mesleki olarak değerli belgeler olması ve bu sertifikaların uluslararası düzeyde kabul gören sertifikalar olması sağlanması önerilir.
- Alan yazında mesleki öğrenme düzeyini belirleyen çalışmaların sayısı oldukça azdır. Araştırmacıların bu konuyla ilgili daha çok araştırması yapması literatüre katkı sağlayacaktır.
- Konuyla ilgili yapılacak araştırmalarda farklı metotlar kullanılarak araştırma sonuçlarının bu araştırmadan kullanılan farklı olup olmadığı karşılaştırılabilir.
- Benzer bir çalışma farklı kademedeki öğretmenler ile yapılabilir
- Sınıf öğretmenlerinin mesleki öğrenme düzeyleri ile işe adanmışlık düzeylerinin ilişkisi konusu araştırma konusu olabilir.

Kaynakça

Atmaca, T. (2020). Öğretmenlerin yaptıkları meslek hatalarının meslekî öğrenme bağlamında incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 309-326.

Bilge, B. & Arslanargun, E. (2018). Öğretmenlerin Mesleki Gelişimleri Ve Okul Müdürlerinin Katkı Düzeyleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 278-303.

Çam, E., ve Üstün, A. (2016). Öğretmenlerin Mesleki Tutumları ile Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişki. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 459-475.

Ekinci, E. (2015). Sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişime ilişkin görüşleri (Mesleki gelişim modeli önerisi). *Yüksek Lisans Tezi*. Düzce: Düzce Üniversitesi.

Eroğlu, M. & Özbek, R. (2020). Etkili öğretmenlerin mesleki gelişimi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 73-92.

Ertürk, R. (2016). Öğretmenlerin İş Motivasyonları. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 1-15.

Gümüş, S., Apaydın, Ç., ve Bellibaş, M. Ş. (2018). Öğretmen mesleki öğrenme ölçeğinin türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi*, 108-124.

Güneş, F. (2016). Mesleki Gelişim Yaklaşımları ve Öğretmen Yetiştirme. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1006-1041.

Karasar, N. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Kış, A. (2007). Eğitimci çalışma grup modelinin kaynaştırılmış sınıflarda çalışan sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine etkisinin incelenmesi. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri, Enstitüsü.

Kızılkaya, H. A. (2012). Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin mesleki gelişime yönelik tutumları ve iş doyumları bakımından incelenmesi üzerine bir araştırma. (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Toprak, E. & Bozgeyikli, H. (2011). Öğretmen Adaylarının Sosyal Sermaye Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 125-147.